

DE KWESTIE

VISIE 1

Voor wat betreft de stelling:

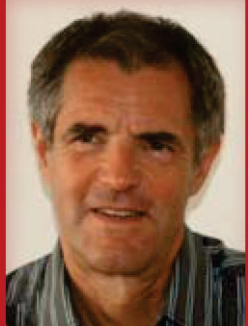
Helemaal mee eens, als wordt bedoeld dat ernstige en hardnekkige moeilijkheden bij het leren lezen en spellen grote consequenties kunnen hebben voor schoolcarrière, het vergaren van kennis, beroep, sociale contacten, zelfvertrouwen en persoonlijk welbevinden (kwaliteit van leven). Merk op dat dit primair **maatschappelijke** consequenties

betreft, die louter optreden omdat lezen en schrijven in onze geletterde maatschappij zo'n centrale rol spelen.

Helemaal mee oneens, als wordt bedoeld dat dyslexie systematisch gepaard gaat met andere sterke of zwakke cognitieve capaciteiten, anders dan die direct zijn gerelateerd aan lezen en spellen. Er is mij geen onderzoek bekend dat aantoonde dat mensen met

dyslexie beschikken over een sterker vermogen tot bijvoorbeeld holistisch denken of beelddenken in plaats van sequentieel redeneren ('lijndenken'), of dat ze sneller zouden denken. Wel kan er sprake zijn van het succesvol ontwikkelen van compenserende cognitieve vaardigheden.

Mijn visie op de juiste begeleiding: 'DE' dyslecticus bestaat niet. Ieder individu met dyslexie heeft ernstige moeilijkheden met lezen en spellen, en daarnaast tal van sterke en mogelijk zwak ontwikkelde vaardigheden en capaciteiten. Dit vereist maatwerk in de begeleiding. Iets wat helaas niet de gangbare praktijk is.

Ben Maassen
Hoogleraar Dyslexie &
Klinisch Neuropsycholoog
Rijksuniversiteit Groningen

Er is te weinig aandacht voor andere problemen die kinderen en volwassenen met dyslexie ervaren. Het is een eye opener als je hoort dat problemen met stampen van leerstof, met onthouden van opdrachten, met leren van vreemde talen, met luisteren in een lawaaiige omgeving en met aandachtsconcentratie met je dyslexie te maken hebben.

Tom Braams
GZ psycholoog bij
Braams&Partners en
auteur van boeken over
o.a. dyslexie

VISIE 2

De behandelaar moet hier ook handvatten voor geven: hoe ga je hier mee om, wat zijn handige hulpmiddelen.

Verder is het enorm belangrijk om ook bij de beleving van de dyslexie stil te staan. Dyslexie leidt tot spanningen en faalangst, tot frustraties, tot boosheid.

Kinderen en volwassenen ontwikkelen een statische *mindset*: 'dit kan ik niet, het wordt

niks'. In de begeleiding moet gewerkt worden aan een *groei mindset*: 'door veel te oefenen word ik steeds beter'.

Beter leren lezen en spellen is dan ook erg belangrijk, maar de problemen zijn na een dyslexiebehandeling niet voorbij.

Als je een kind weer goed op de rails wil zetten, moet je zeker ook aan de andere knelpunten werken.

Dyslexie is vaak meer dan alleen lees- en spellingsproblemen. Is er genoeg aandacht voor deze bijkomende problemen in de begeleiding, of wordt er teveel gefocust op oefenen met lezen en spellen?

Vier professionals geven hun visie.

VISIE 3

Dyslexiebegeleiding begint vaak al jong en de aanpak kan heel bepalend zijn voor de toekomst van een kind.

Bij de coaching aan jongvolwassenen merk ik dat de nadruk maar al te vaak lag op het oefenen, oefenen, oefenen met lezen en spellen.

Er was vaak weinig aandacht voor:

- wat dyslexie nu precies is (dat wordt kinderen nauwelijks uitgelegd),
- bijkomende kenmerken als moeite met dingen uit je hoofd leren, organiseren en plannen, hoofd- en bijzaken scheiden, enzovoort,
- de sterke kanten van het kind en studie strategieën die daar beter bij passen dan wat standaard in de school wordt aangeleerd.

Die standaardaanpak sluit vaak niet aan bij kinderen met dyslexie (dit geldt ook voor veel kinderen met AD(H)D, trouwens).

Esther Rensman is vierdejaars studente pedagogiek. Zij is dit jaar afgestudeerd op het onderwerp 'sociaal-emotionele problemen bij dyslectische studenten'. Daarvoor heeft ze een enquête afgenomen bij 161 studenten. Van hen gaf 76 procent aan last te hebben van sociaal-emotionele problemen als gevolg van hun dyslexie!

Tja, dan is er in het voortraject toch wel het een en ander mis gegaan. Dat kan beter!

Nel Hofmeester
auteur
Leerroutes dyslexie

VISIE 4

Wied Ruijsenaars
hoogleraar
Orthopedagogiek
in Groningen

Dyslexie is in de eerste plaats een lees-/spellingsstoornis. Het onderkennen daarvan en het bieden van intensieve hulp moet zo vroeg mogelijk plaatsvinden.

Door vanaf het begin de juiste hulp te geven, voorkom je dat er verkeerde strategieën ontstaan. Maar met die lees-/spellinghulp ben je er nog niet! Er zijn nog drie dingen nodig:

1) Leer al meteen in groep 3 om gebruik te maken van compenserende

middelen (ICT, voorleesboeken e.d.).

2) Leer ook direct om open te zijn over het probleem en doe er normaal over. Met ondersteunende hulpmiddelen kun je gewoon met alles meedoen.

3) Leer vanaf het begin om te organiseren hoe je kunt onthouden wat er op papier wordt uitgelegd of wat er in de klas wordt verteld. Zo ontstaat een twee-sporen beleid: remediëren én compenseren. Zonder deze snelle totaal-aanpak (samen

met ouders en school) breiden de problemen zich alleen maar uit. Het is net als met een bril: stel zo vroeg mogelijk oogproblemen vast en geef de bril die nodig is!

Helaas is de huidige praktijk anders: er wordt vaak gewacht tot de problemen ernstig zijn voordat specifieke hulp wordt gegeven. Ook wordt vaak te lang gewacht met het inzetten van allerlei beschikbare ICT middelen.

Wil je meer achtergrondinformatie?

Kijk dan op
www.impulsenwoortblind.nl/
overons/magazine/
de kwestie

